

Motion till riksdagen 2020/21:784

av Ola Johansson och Annika Carlsson (båda C)

Lika villkor för hästnäringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att likställa hästnäring med övrig djurhållande näringsverksamhet på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kompensationsstödet och gårdsstödet så att hästverksamhet tillgodoses likvärdigt med andra areella näringar inom jordbruket och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra strandskyddslagstiftningen och som ett första steg likställa stängsling, ekonomibyggnader och väderskydd för hästar med jordbruk, fiske, skogsbruk och renskötsel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en rättssäker bedömning hos Skatteverket av hästar som näringsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det finns cirka 360 000 hästar i Sverige. Med 36 hästar per 1 000 invånare gör det Sverige till en av de hästtätaste nationerna i Europa. Svensk hästnäring ger upphov till en samhällsekonomisk omsättning på 50 miljarder kronor årligen och skapar totalt ca 30 000 heltidsavlönade årsarbeten, varav många är på landsbygden. Hästnäringen har tagit ett stort ansvar för sin egen kompetensförsörjning, med utbildningar från gymnasie- till högskolenivå. Svenska ungdomars spetskompetens inom området ligger hästlängder före vad många andra länder kan erbjuda. Det finns i dag drygt 500 rid-skolor och 30 travskolor i Sverige.

Sverige har dock under många år haft en kraftig urbanisering, till viss del en följd av en rationalisering inom jordbruket som varit nödvändig för att hävda konkurrenskraften. Det har lett till igenväxning av åkrar och ödegårdar. På många håll, inte minst i Halland, har intresset för hästar inneburit ett lyft. I dag finns det till exempel fler hästar än det

finns mjölkkor. Hästen blir en naturlig del av kretsloppet och bidrar till att bevara odlingslandskapets biologiska mångfald samt natur- och kulturvärden så som den gjorde på den tiden då hästen var en oundgänglig arbetskamrat till lantbrukare och skogsägare.

Cirka en halv miljon människor rider regelbundet, och av dessa är ungefär 450 000 kvinnor. Utöver dessa har ytterligare 500 000 personer en regelbunden kontakt med hästar. Efter fotbollen är ridsport den största ungdomsidrotten. Forskning har visat att hantering och skötsel av hästar skapar en ansvarskänsla som främjar ett framtida ledarskap. Hästsport är en växande publiksport och spel på hästar, som är en möjliggörare av den ovan beskrivna utvecklingen, innebär spänning och avkoppling för miljontals människor.

Utvecklingen framåt

Hästnäringen har en potential att ytterligare främja en utveckling som gör landsbygden än mer attraktiv för boende, arbetstillfällen och företagande, utöver de kvalitéer den redan erbjuder med öppna landskap, lugn och ro samt god sammanhållning i ett rikt föreningsliv. En sådan utveckling ger en grund för förbättrad samhällsservice, skolor och utökad kollektivtrafik.

Hästnäringen öppnar dörrar till arbetsmarknaden och erbjuder både det första jobbet och utbildnings- och karriärmöjligheter för den som väljer att gå vidare. Många av dessa jobb skapas på landsbygden och de flesta företag är etablerade där och kan efterfråga tjänster, alltifrån byggnadsarbete till ekonomi och redovisning.

Inför hästen är vi alla lika. Den ser ingen skillnad på härkomst, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Hästen är ett utmärkt verktyg för att skapa förståelse, gemenskap och sammanhållning mellan olika grupper och individer. Hästnäringen ska kunna öka sina insatser för att stärka hästens roll som verktyg för en bättre folkhälsa i Sverige. Den kan ha en läkande funktion för såväl kroppsliga som psykiska åkommor.

Jämlika stöd för hästnäringen

Hästarnas bidrag till det öppna landskapet går att likställa med mjölkornas. Trots detta behandlas hästverksamheten olika i vissa stödformer inom den i EU gemensamma jordbrukspolitik. Djurslaget häst är inte ersättningsgrundande för kompensationsstödet, vars syfte är att främja hållbara jordbrukssystem. Det borde inte vara avgörande vilket djurslag det är som används för att bruka marken. Även inom gårdsstödet särskiljs fortfarande hästen från andra djurslag. Sverige bör driva på för att förändra detta. Om hästföretagaren på sin gård har någon form av anläggning med läktare, ridbana eller liknande, kan gårdsstödet utebli för all mark på fastigheten. Denna regel slår hårt mot lantbruksföretagare där hästverksamheten utgör hela eller en del av verksamheten på gården.

Hästföretagare behandlas ofta hårdare än andra verksamheter när det gäller kontakten med myndigheter. Skatteverket har i flera fall nekat hästföretagare näringsverksamhet med motiveringen att det inte går att skilja på vad som är hobby och näringsverksamhet. I flera ärenden faller det på om det finns en tydlig affärsplan eller ej. Centerpartiet menar att det är viktigt att hästnäringen likställs med andra näringar. Skatteverket behöver därför se över handläggningen så att det blir en rättssäker bedömning för alla näringsverksamheter.

Enhetlig tillämpning av PBL för gröna näringar

Enlig plan- och bygglagen finns ett undantag från krav på bygglov som omfattar ekonomibyggnader för jordbruk, skogsbruk eller någon annan liknande näring. Det är svårt för en hästföretagare att avgöra om en åtgärd omfattas av undantaget eller inte. Det resulterar i en osäker situation och kan åsamka extra kostnader för att i förväg kunna göra en rättslig bedömning av huruvida en tänkt utbyggnad kan genomföras eller inte. Sedan kommunen lämnat förhandsbesked om att bygglov krävs för en tillbyggnad kan det inte överklagas.

Markförhållanden

Hagar och marker som hästen vistas i är i de bästa av världar grästäckta och gröna hela året. Sådana är inte förhållandena i Sverige. Mark som under delar av året är mer eller mindre bar och täckt av lera kan inte undvikas, vilket i vissa fall kan bidra till övergödning. För hästens välbefinnande är det inte avgörande hur stor den procentuella andelen lerfri betesmark är. Det vore bekymmersamt för hästnäringen med ett nationellt krav om att ett bestämt antal hektar ska vara gröna året om. Hagarnas beskaffenhet ska bedömas utifrån en helhet. Djurskyddsinspektörer med kunskap om hästar och deras behov bör utbildas och dessa inspektörer bör istället göra fler oanmälda och proaktiva besök.

Hästen som konsumentprodukt

I konsumentskyddslagen är levande djur likställda med andra konsumtionsvaror med långtgående krav på återköp och garantier. Säljaren har ett ansvar för att kunna påvisa att djuret är friskt och oskatt – och i annat fall upplysa köparen om avvikelser. Dolda fel och defekter ska aldrig accepteras, men en köpare ska inte utan grund kunna påvisa detta. Det handlar om levande varelser, som kan insjukna eller skada sig under den tid nuvarande konsumentskydd gäller. Vi menar att det måste utredas hur ett mer ändamålsenligt konsumentskydd kan utformas som inte jämför en levande varelse med exempelvis en tv-apparat.

Ett förenklat strandskydd

Undantaget från strandskyddsreglerna gäller lika som ovan. Hästföretagare kan inte använda marker i områden nära vatten för bete och får inte lov att stängsla eller uppföra ens enkla byggnader såsom vindskydd etc. Strandskyddsreglerna måste förenklas så att även bostadsbyggande i attraktiva strandnära lägen kan tillåtas. I avvaktan på en sådan reform måste de undantag från strandskydd som i dag gäller för jordbruk, fiske, skogsbruk och renskötsel också omfatta hästnäring.

Ola Johansson (C)

Annika Qarlsson (C)